

Pasen 2024

Hiernaast mij ziet u een schilderij van Paul Gauguin.

Het heet 'de gele Christus'.

Ik kan me voorstellen dat u misschien denkt: Kirsten heeft zich vergist.

Dit is geen schilderij dat je met Pasen laat zien, het hoort bij Goede Vrijdag.

Een logische gedachte, maar ik denk dat hier meer te zien is dan alleen een Christus aan het kruis.

Het tafereel is geschilderd in rode, oranje en gele tonen en ademt een stralende herfstdag uit. Zijn gele gestalte harmonieert met zijn omgeving.

En dat niet alleen, Paul Gauguin heeft de gekruisigde Christus in het dagelijks leven geplaatst. In een Frans boerenlandschap zitten drie vrouwen op de grond rondom zijn aanwezigheid. Op de achtergrond loopt iemand met een kar.

Deze Christus is deel van het gewone leven.

Je zou kunnen zeggen: Christus is er op een natuurlijke manier één mee geworden. Hij is een vanzelfsprekend onderdeel van het leven dat hier geschetst wordt.

Ik moest denken aan één van de zinnen die we zojuist lazen uit het Paasevangelie: *Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is'.*

Ik lees die zin als dat Jezus aanwezig is op een manier zoals God in het hier en nu aanwezig kan zijn.

Zo ook komt Jezus als het ware tot leven in het dagelijks leven.

Waar je in eerste instantie alleen een gekruisigde Christus ziet op dit schilderij, laat Paul Gauguin hier juist iets zien van opstanding, van nieuw leven, van leven dat doorgaat.

Dat wij voortleven in de geest van Jezus.

Of misschien is het wel andersom: dat zijn geest voortleeft in ons?

(PPP uit)

Dit schilderij van Paul Gauguin laat zien hoe de Christus - door op te gaan in de wereld - steeds weer opnieuw tot leven kan komen.

Steeds weer opnieuw mensen tot leven kan laten komen.

En dat heeft alles te maken met het bekende bijbelcitaat dat ik in de inleiding al noemde: 'geloof, hoop en liefde, en de meeste van deze is de liefde'.

De combinatie geloof en hoop is namelijk één van de manieren waardoor nieuw leven, nieuwe wegen, nieuwe mogelijkheden kunnen ontstaan.

De liefde is daarbij uiteraard onmisbaar, maar daar straks meer over.

Ik noem eerst een voorbeeld van de kracht van geloof en hoop en hoe dat nieuw leven kan brengen.

Het is van William Miller, professor in de psychologie en psychiatrie, die veel geschreven heeft over het belang van hoop.

Het voorbeeld dat ik nu ga vertellen is voor hem het fundament geworden onder zijn denken.

Miller vertelt over een wetenschappelijk onderzoek dat gedaan werd bij een behandelinstituut voor alcoholverslaving.

Als dank dat ze daar aan het werk mochten, gaven de onderzoekers een soort kadootje aan het personeel.

Ze vertelden dat ze aan de hand van de testresultaten konden zien welke verslaafde cliënten het meeste kans maakten om de behandeling met succes af te ronden.

En die resultaten deelden ze met het personeel.

Na een tijdje bleek dat de onderzoekers het bij het goede eind hadden gehad.

Precies de mensen die ze hadden geselecteerd deden het bovenmatig veel beter dan andere deelnemers aan het programma.

En toen kwam de aap uit de mouw: de onderzoekers vertelden dat ze de patiënten willekeurig hadden geselecteerd.

Ze konden aan hun testresultaten helemaal niet zien wie er meer kans zou maken op een goed herstel.

Maar hoe kan het dan dat precies de personen die ze hadden aangewezen, het zo goed hadden gedaan?

Het geheim zat 'm in geloof en hoop.

Dus omdat het behandelend personeel erin geloofde dat iemand kansrijk was om af te kicken, benaderden ze die persoon vanuit hoop en verwachting dat diegene het goed zou gaan doen.

Met andere woorden: Geloof en hoop zien in mensen mogelijkheden die ze zelf niet opmerken.

Het doet denken aan de reactie van mensen als je ze vraagt om terug te denken aan hun favoriete leraar en iets over diegene te vertellen.

Ze zeggen dan: "Hij of zij zag iets in me waarvan ik niet wist dat ik het had en bracht dat naar boven".

Met andere woorden: ze herinneren zich het geloof dat hun leraar stelde in hun mogelijkheden en de verwachtingsvolle hoop dat ze daar iets mee zouden gaan doen.

Prof. Miller geeft aan dat je natuurlijk ook heel goed vanuit realisme en objectiviteit kunt praten en denken.

Vanuit die invalshoek kan hoop zelfs naïef lijken.

Maar hij vindt het een kwestie van het perspectief dat je kiest.

Zo zei president J.F. Kennedy ooit:

"Er zijn mensen die naar de dingen kijken zoals ze zijn en zich afvragen 'waarom is dit zo?'"

Ik droom van dingen die er nooit zijn geweest en vraag me af 'waarom is dit er niet?'"

Met andere woorden: hoopvol zijn heeft zo een eigen manier om dingen verder te brengen dan het objectieve hier en nu.

In hoeverre je je wilt laten leiden door geloof en hoop is dus een kwestie van keuze.

Het is niet voorbestemd door aanleg of opvoeding, door je genen of ervaringen uit het verleden.

Het is een kwestie van durven geloven dat vanuit hoop iets teweegbrengt bij mensen.

Dat ze er zelfs opnieuw van tot leven kunnen komen.

Dat het nieuwe wegen ontsluit waarvan anderen zich het bestaan ervan niet eens bewust waren.

Niet voor niets spreken we van geloof – hoop – en liefde.

Het kan haast niet anders dan dat het geloof en de hoop waarmee je het beste in mensen naar boven kunt halen, voortkomt uit liefde.

Uit verbondenheid omdat die ander net zo mens is als jij.

Uit liefde voor de mens omdat iedereen het waard is om de mooie kanten van zichzelf te laten zien, om te groeien als mens, om zich gezien en de moeite waard te weten.

Geloof, hoop en liefde brengen nieuwe mogelijkheden, leren ons anders kijken.

Tillen ons boven de realiteit uit, waar andere waarden van belang worden.

Ze dragen bij aan de zinvolheid van ons bestaan.

Ze zien mogelijkheden waar de realiteit die over het hoofd ziet.

Deze manier van kijken vanuit geloof, hoop en liefde, kan je op een andere manier inspireren, nieuw leven doen ontstaan, nieuwe wegen zichtbaar maken waar die eerst niet leken te bestaan.

Dat geldt in eerste instantie in ons eigen leven.

Hoe kijken we naar onszelf, welke verwachtingen hebben we van onszelf en van de keuzes die we maken?

Verwacht je over het algemeen dat het allemaal wel mee zal vallen, dat je er wel doorheen komt, en dat je je wel redt als het erop aankomt?

Vanuit een geloof in jezelf en de hoop en verwachting dat je dit ook in de toekomst zult kunnen?

Of kijk je naar de realiteit, zet je de plussen en minnen op een rij en bereken je vooraf wat er waarschijnlijk niet zo best zal gaan of behoorlijk moeilijk zal worden?

Daar is ook niks mis mee, want zo'n blik houdt je met beide benen op de grond.

Het kan alleen zijn dat je dan iets mist van de kracht van het geloof in jezelf en van de hoop dat het wel goedkomt.

Hetzelfde geldt in onze contacten naar anderen.

Laat je je leiden door wat je ergert aan een ander, of blijf je speuren naar wie die ander is, welke andere manier van kijken die persoon heeft en welke mooie en onverwachte dingen dat kan opleveren?

Maar wat doen we dan met al die ellende in de wereld, die steeds dichterbij lijkt te komen?

Je zou er cynisch en depressief van kunnen worden?

Waar is daar dan de hoop te zoeken?

De machteloosheid is groot wanneer het over deze moeilijke kwesties gaat.

We voelen ons wel betrokken, leven en denken en hopen mee, maar we hebben er geen invloed op.

Het enige wat we kunnen doen, is om in de geest van Jezus geloof, hoop en liefde uit te stralen in onze eigen leefwereld.

Zodat dat zijn uitwerking weer kan hebben op anderen.

In dit kader moest ik denken aan de bekende woorden van de voormalig president van Tsjechië, Vaclav Havel:

Hoop is niet de overtuiging dat iets in orde zal komen, maar de zekerheid dat iets zinvol is, hoe het ook afloopt.

(PPP aan)

Het is net als met het schilderij van Paul Gauguin: het maakt uit vanuit welk perspectief je kijkt. Je kunt er Goede Vrijdag in zien.

Maar met een andere blik kun je er ook Pasen in zien.

Dan zie je Jezus die voortleeft in deze wereld, in onze hoofden en harten.

Die mogelijkheden ziet, nieuwe wegen ontdekt, steeds weer nieuw leven doet ontstaan.

Zo maakt hij in geloof, hoop en liefde deel uit van ons bestaan.

Het is maar net hoe je kijkt.

Amen.